

Undervisningsplan aug. 2020- maj 2021

Oprettet: maj 2020

Senest revideret: maj-2021

Rybners HF/HTX, Psykologi C4

Mette Lolk

Eleverne, der skal til eksamen er alle fra HF

Oversigt over gennemførte undervisningsforløb

Tema 0	Introduktion til psykologi
Tema 1	Tænkning og læring
Tema 2	Udvikling livet igennem
Tema 3	Identitetsudvikling i en postmoderne kultur (herunder stress og coping)
Tema 4	Mennesket sammen med andre (har vi ikke nået tilfredsstillende p.g.a virtuel undervisning, der stilles ikke eksamensspørgsmål i dette)

I beskrivelsen af de enkelte forløb herunder er angivet litteratur i bøgerne:

- *Fra celle til selfie, Ravn og Wolf, "CS"* (eleverne har bogen fysisk)
- *Grundlæggende psykologi og socialpsykologi, "GP"* af Peder Nielsen, forlag: ØKNOM, 2. udgave 2006, udvalgte afsnit (eleverne har bogen fysisk)
- *Psykologiens veje, Ole Schultz Larsen, 1. og 2. udgave, "PV1"* og *"PV2"* udvalgte afsnit (kopier)
- *Elementær Psykologi, af Thomas Nielsen, Frydenlund, side 114-115 om coping* (kopier)
- *Undersøgelser i psykologi, US, Charlotte T. Jensen, Katrine Quorning, Systime kap. 1 (1.semester) + 2 (2.semester)* (kopier)

Al uddannelsestid i beskrivelserne herunder er angivet i *moduler á 45 minutter*

Tema 0: Introduktion til psykologi

Indhold

Forskellige psykologiske perspektiver præsenteres.
Perspektiverne danner baggrund for en diskussion om hvorvidt kønsforskelle kan skyldes arv og/eller miljø
Forskellen på hverdagspsykologi og videnskabelig psykologi
Psykologifagets metode

Læsestof:

PV, 2. udg.: Kap. 2, s. 29-40, *Køn og kønsforskelle*

GP s. 7-21

Videnskab.dk: korrelation eller kausalitet

Omfang Anvendt uddannelsestid: ca. 6 lektioner

Tema 1: Tænkning og læring

Kernestof:

Kognition og læring

- psykologiske, sociale, digitale og kulturelle forholds betydning for læring, motivation og hukommelse
- perceptionens og tænkningens betydning for menneskets forståelse af sig selv og omverdenen

Indhold:

Tænkning, perception og hukommelse:

- Intro: hjernemadsen foredrag (<https://www.youtube.com/watch?v=3P1LEpjIHHg>)
- Intro til kognition: CS s. 234
- Hukommelse: CS s. 261-266
- CS s. 279 Kognitive skemaer (skémata)
- Øvelser til psykologi: chunking s. 24 + huske ordpar
- GP2 s. 211-213^{øverst} (pdf): Blitzhukommelse og "Hvorfor glemmer vi?"
- CS 249-260, læring og hukommelse: Interferens og eksplicit huk., multi-taskning, glemselskurven, falske erindringer
- Perception, gestaltlovene mm. CS s. 238-248
- US I psykologi s. 90, skaber store skåle overvægt?
- Undersøgelser i psykologi kap. 1
- Kan man stole på hukommelsen, DR-udsendelse, 40 minutter (om falske erindringer og vidner)

Læring

- Læring og hvad der hæmmer læring, incl. falsk erindring, CS 249-260

- Piaget: Psykologiens veje, 1.udg., side 183-193 (gruppearbejde m. fremlæggelser, eleverne har gruppevis læst om én af faserne, så alle har ikke læst alle siderne i PV)
- Behaviorisme, klassisk og operant betingning: CS s. 266-276 incl. social læring s. 274 + klip Bobodukke-forsøget
<https://www.youtube.com/watch?v=zerCK0IRjp8>
- indlært hjælpeløshed CS s. 285-286
- + klip fra temaaftenen (mit cfu), Hjernevask: Frygt Watson, 7:40-15:36 + Pavlov 52:20-55:40+ Skinner 55:40-59
- GP 3. udg s. 153 (at ændre en vane)
- Motivation, selvbestemmelsesteorien (Ryan og Deci, PV e-bog 2 sider om idrætspsykologi) + TED-talk (Daniel Pink)

Omfang: Anvendt uddannelsestid: uge 34/35- ca.44, ca. 24 lektioner

Tema 2: Udviklingspsykologi

Kernestof:

Udviklingspsykologi

- menneskets udvikling, herunder betydningen af arv, miljø, køn og kultur
- tilknytning, sårbarhed og resiliens

Indhold:

1. Omsorg, risiko og resiliens

CS s. 10-18 Omsorg, omsorgssvigt og resiliens

CS s. 30-31, Kængurumetoden

CS s. 61 (fra "Jegets forsvarsmekanismer") -66:Forsvarsmekanismer

Dokumentar: *Min barndom i helvede*

CS s. 149-155, Social arv, mønsterbrud

2. Tilknytning og Erikson

CS s. 32-39, Den psykosociale udvikling, Erikson

Et uartigt barn, BBC dok., afsnittet om Georgina

CS s. 24-27: Winnicot og Harlow,

Temaaftenen, Hjernevask: Harlow, 15:36-30:00 (ca.)

3. Opdragelse

CS s. 56-59; Opdragelsesprincipper og familietyper,

Weekendavisen, Borte-tit-tit

CS s.67-68: Arv eller miljø? Rosenzweig og Krech

Omfang: Anvendt uddannelsestid: ca 18 lektioner (uge 45-03 incl.)

Tema 3: Personlighed, identitet, stress og coping

Kernestof:

- identitet og personlighed
- individuelle forskelle i livsstil og håndtering af udfordringer, herunder stress og coping
- kommunikation i sociale sammenhænge og på digitale medier
- menneskets udvikling i et livslangt perspektiv, herunder betydningen af arv, miljø og kultur

Indhold:

Personlighed

- Trækteori: PV e-bog, kap. 18 afsnit 1-3 (Intro + The Big Five + Den forsigtige og den risikovillige type)
- Artikler fra videnskab.dk:
 - <https://videnskab.dk/kultur-samfund/skyldes-vores-personlighed-mest-natur-eller-kultur>
 - <https://videnskab.dk/sporg-videnskaben/arv-og-miljo-psykologi-personlighed>
- Øvelse: *Hvem er jeg*, fra *Undersøgelser i psykologi* s. 161-165, kultur og identitet (kollektivism og individualisme)
- Personlighedstest <https://www.pjkkp.dk/tests/personlighedstest-voksne/>
- Dokumentar: *Min indre kode*, Lone Frank

Stress og coping

- CS side 130-139 (til og med "*Find det ansigt der afviger fra de andre*")
- Coping: Elementær Psykologi, af Thomas Nielsen, Frydenlund, side 115-116
- De 6 Guldkorn (stress og arbejdsmiljø)
- Zahhariae om stress: <https://vimeo.com/25400465>

Postmoderne vilkår

Gruppearbejde med nedenstående:

- a) Den narcissistiske socialiseringstype CS s. 97-102
- b) Giddens, reflektiv selvidentitet CS s. 103-108,
- c) Rasmus Willig, skærpet individuel konkurrence CS s. 111
- d) Øget selvoptagethed CS s. 115-118

Anvendelse af begreber fra ovenstående på to dokumentarer:

- a) De perfekte piger
- b) Prinsesser fra blokken (afsnit 4)
<https://www.dr.dk/skole/samfundsfag/udskoling/prinsesser-fra-blokken#!/>

Omfang: 6 uge á 3 lektioner, ca. 18 lektioner

Tema 4: Mennesket sammen med andre

Dette tema har vi ikke nået tilfredsstillende, derfor stilles der ikke spørgsmål i det ved eksamen

Kernestof:

Socialpsykologi:

- social adfærd, gruppepsykologiske processer og social indflydelse
- stereotyper, fordomme og diskrimination

Indhold:

- **Introduktion** til socialpsykologien CS s. 146-147

- **Sociale grupper (sider i CS)**
 - o Def. Grupper (172-)
 - o Robbers Cave (174-)
 - o Roller (174)
 - o Social identitetsteori (Tajfel) (175) + US i psyk s. 21-24 (ind/ud-gruppe)
 - o Gruppepolarisering (175) + US i psyk. s. 42-43 (diskrimination)

- **Social kognition (sider i CS):**
 - o Intro (156)
 - o attribution (157), normer (157), sociale markører (158),
 - o stereotyper (160), fordomme (160-) + US i psyk s.34-37 (stereotyper og stereotypitruslen)
 - o Allports kontaktteori (PV, kapitel 22, afsnittet *Kontaktteorien*)
 - o holdning og de tre komponenter (161), kognitiv dissonans (282-285)
 - o halo-effekten (162),
 - o Rosenthaleffekten (162) + US i psyk. afsn. S. 38-41 (Pygmælioneff.), confirmation bias (163)
 - o læse for sjov, ikke pensum, s. 165-169 om kommunikation og kropssprog

- **Konformitet,**
 - o Asch (CS: 185-188_{t.o.m.}Normativ konformitet)
 - o Case: Digital mobning, CFU: Hængt ud på nettet (DR 2017)

- **Autoritet og lydighed (sider i CS)**
 - o Milgram (226-228),
 - o Zimbardo (195-200),
 - o Deindividualisering og moralsk frakobling (222-223)

Omfang: 12-15 lektioner á 45 minutter (4-5 uger)